

Sygn. akt I UK 85/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania B. K.
przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 sierpnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 26 września 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 września 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację B. K. od wyroku z dnia 18 grudnia 2012 r., którym Sąd Okręgowy w T. oddalił odwołanie wnioskodawczynie od decyzji z dnia 24 maja 2012 r. Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdzającej ustanie ubezpieczenia społecznego rolników od 1 kwietnia 2005 r. do 19 marca 2012 r. oraz ustanie obowiązku opłacania składek za ten okres (pkt I); zmienił decyzję 17 maja 2012 r. Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w ten sposób, że ustalił, iż wnioskodawczynie nie ma obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne w podwójnej wysokości za II kwartał 2004 r. (pkt II); oddalił odwołanie od powyższej decyzji co do obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w podwójnej wysokości od 1 lipca 2004 r. do 31 marca 2005 r. (pkt III).

W skardze kasacyjnej wnioskodawczynie zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj.: 1) art. 1 ust. 1 oraz art. 5a ust. 10 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r.

o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez ich błędną wykładnię, tj. nieprzyjęcie, że za działalność gospodarczą uważa się wyłącznie działalność, która jest prowadzona na podstawie przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej; 2) art. 2 i 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że wyłączenie zawarte w art. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nie odnosi się także do handlu wytworzonymi produktami, czyli zbywania produktów rolnych uzyskanych (wytworzonych) dzięki uprawie ziemi, ogrodnictwu, czy np. hodowli zwierząt oraz nieprawidłowym przyjęciu, iż kryterium różnicującym, czy dana działalność winna być kwalifikowana jako pozarolniczą działalność gospodarcza jest zakres i skala sprzedaży wytworzonych produktów; 3) art. 6 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, przez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że tylko handel incydentalny płodami rolnymi można zaliczyć do działalności w zakresie produkcji rolnej.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz uchylenie poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie odwołania w całości.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został występowaniem istotnych zagadnień prawnych: 1) czy wyłączenie zawarte w art. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej odnosi się także do handlu wytworzonymi produktami, czyli zbywania produktów rolnych uzyskanych („wytworzonych”) dzięki uprawie ziemi, ogrodnictwu czy np. hodowli zwierząt; 2) czy kryterium różnicującym, czy dana działalność winna być kwalifikowana jako pozarolnicza działalność gospodarcza, jest zakres i skala sprzedaży produktów (a zatem, czy wykonywana jest ona w sposób zorganizowany i ciągły czy też ma charakter incydentalny), czy handel wytworzonymi produktami może mieć charakter ciągły, zorganizowany aby przyjąć, że działalność ta podlega wyłączeniu zawartemu w art. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. W tym zakresie skarżąca powołała się na wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 25 maja 2006 r., VI SA/Wa 255/06 oraz poglądy doktryny (K.

Kohutek: „Komentarz do ustawy o swobodzie działalności gospodarczej”, LEX 2005; M. Sieradzka, M. Zdyb: „Komentarz do ustawy o swobodzie działalności gospodarczej”, LEX 2013; W.J. Katner: „Prawo działalności gospodarczej. Komentarz. Orzecznictwo. Piśmiennictwo”, Warszawa 2003, s. 4; K. Stoga [w:] „Działalność gospodarcza przedsiębiorców i osób zagranicznych” Warszawa 2001, s. 25). W ocenie skarżącej, istotne jest, czy „sprzedaż dokonywana przez nią dotyczyła jedynie produktów rolnych przez nią wytworzonych, a nie - zakupionych na giełdzie”. Skoro Sąd drugiej instancji ustalił, że „tylko w latach 2003-2005 ubezpieczona handlowała towarami zakupionymi na [...] giełdzie lub od innych rolników”, to należy przyjąć, że „w pozostałym okresie ubezpieczona handlowała jedynie wytworzonymi przez siebie płodami rolnymi”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniających wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Pomimo twierdzenia, że Sąd Najwyższy nie zajął jeszcze stanowiska w podnoszonych kwestiach, a zatem charakter sprawy należy uznać za precedensowy, skarżąca nie zdołała wykazać, iż formułowane przez nią wątpliwości stanowią istotne zagadnienia prawne, wymagające zaangażowania tego Sądu z uwagi na wpływ ich rozstrzygnięcia na wynik sprawy. Uszło uwadze skarżącej, że skonstruowane przez nią zagadnienia odnoszące się do zbywania przez rolnika w sposób ciągły i zorganizowany jedynie produktów rolnych „wytworzonych” w prowadzonym przez niego gospodarstwie rolnym, pozostają poza niekwestionowanym stanem faktycznym sprawy, którym Sąd Najwyższy jest związany z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. Z przyjętych przez Sąd odwoławczy ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku wynika, że „od czasu zarejestrowania pozarolniczej działalności gospodarczej w 2001 r. do jej wykreślenia z dniem 20 marca 2012 r. [skarżąca] prowadziła działalność polegającą na sprzedaży produktów rolnych, zarówno pochodzących z własnego gospodarstwa, jak i sporadycznie nabywanych w celu dalszej ich odsprzedaży”, że sytuacje „nabywania przez wnioskodawczynię towarów na giełdzie (...) miały miejsce w szczególności w latach 2003-2005” oraz że wnioskodawczyni nie obaliła wynikającego z wpisu do ewidencji działalności gospodarczej domniemania, iż w spornym okresie taką działalność prowadziła. Ustalenia te stanowiły, między innymi, podstawę oceny Sądu drugiej instancji, że „prowadzona stale działalność handlowa, także wówczas gdy sprzedaż obejmuje produkty rolne pochodzące z własnych upraw i nabywane sporadycznie od innych rolników w celu dalszej odsprzedaży nie jest działalnością w zakresie produkcji [rolnej]” oraz „nie stanowi również działalności wytwórczej w rolnictwie w rozumieniu art. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej”. W płaszczyźnie wskazanych wyżej ustaleń nie mieści się twierdzenie skarżącej, na którym opiera ona sformułowane zagadnienia prawne, jakoby poza okresem obejmującym lata 2003-2005 „handlowała jedynie wytworzonymi przez siebie płodami rolnymi”.

Niezależnie od tego należy zauważyć, że z poglądu wyrażonego przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 25 maja 2006 r., VI SA/Wa 255/06 (LEX nr 276749), na który powołuje się skarżąca, wynika tylko tyle, że skoro „ustawodawca nie uznaje za przedsiębiorców osób prowadzących

wyłącznie działalność wytwórczą w rolnictwie w postaci upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego a także agroturystyki (...)” to „działalność polegająca na przetwórstwie warzyw i owoców jest działalnością gospodarczą wykonywaną przez przedsiębiorcę”.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.